

Sygn. akt III CZ 38/12

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi I. R. i A. R. o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego
z dnia 6 maja 2008 r.,
w sprawie z wniosku I. R.
przy uczestnictwie A. R., i innych
o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 czerwca 2012 r.,
zażalenia I. R. i A. R.
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 26 stycznia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 26 stycznia 2012 r. odrzucił skargę I. R. i A. R. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie z wniosku o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie, jako nieopartą na ustawowej podstawie wznowienia.

Skarżący wskazali na podstawę z art. 403 § 2 k.p.c., tj. wykrycie nowego środka dowodowego, poprzez odnalezienie przez I. R. podczas porządków pisemnej umowy z dnia 18 lutego 1957 r., którą jej ojciec J. W. przekazał I. i A. małżonkom R. nieruchomości o powierzchni 2100 m² jako darowiznę. W uprzednio toczącym się postępowaniu wnioskodawczynie nie mogła złożyć przedmiotowego dokumentu z uwagi na przekonanie, że uległ on zniszczeniu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżący zarzucili obrazę art. 403 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie, podczas gdy wiek stron i upływ 50 lat od zawarcia umowy oznaczał brak zaniedbania, czy opieszałości. Wskazali, że prawidłowa wykładnia tego przepisu powinna prowadzić do wniosku, że wnioskodawczynie nie miała możliwości skorzystania z tego środka dowodowego w postępowaniu o zasiedzenie.

Skarżący wnieśli o uchylenie postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył:

Jak podkreśla się w orzecznictwie sądowym i nauce prawa skarga o wznowienie postępowania ma charakter nadzwyczajnego środka prawnego. Przepisy ją wprowadzające, zmierzając do wzruszenia prawomocnego orzeczenia poza tokiem instancji i zastąpienia wydanego orzeczenia nowym, muszą być wykładane ściśle, a podstawy wskazane przez stronę poddane restrykcyjnej ocenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 r., IV CK 57/05, nie publ.).

Do przesłanek odrzucenia skargi na posiedzeniu niejawnym, wskazanych w art. 410 k.p.c., należą uchybienie terminowi, brak oparcia skargi na ustawowej

podstawie i niedopuszczalność skargi z innych przyczyn. Wyznaczają one zakres wstępnej kontroli formalnej skargi o wznowienie postępowania.

Skarżący wnieśli o wznowienie postępowania nie wskazując wprost podstawy skargi. Podane przez nich okoliczności polegające na odnalezieniu pisma datowanego na dzień 18 lutego 1957 r., zawierającego stwierdzenie że J.W. w obecności świadków nieformalną umową darowizny przekazał I. i A. małżonkom R. nieruchomości o powierzchni 2100 m², którego nie byli w stanie złożyć w toku zakończonego postępowania o stwierdzenie zasiedzenia uzasadniają zakwalifikowanie ich jako podstawy restytucyjnej. Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego, nowe środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, to takie, z których strona nie mogła skorzystać w postępowaniu prawomocnie zakończonym przy zachowaniu wysokiej staranności w jego prowadzeniu. "Wykrycie", o którym mowa w art. 403 § 2 k.p.c., odnosi się do dowodów w poprzednim postępowaniu w ogóle nieujawnionych i wówczas nieujawnialnych, bo nieznanymi stronie i dla niej niedostępnymi. Nie dotyczy to również takich okoliczności, które strona mogła powołać w prawomocnie zakończonym postępowaniu, mając ku temu obiektywnie istniejącą możliwość (por. postanowienie z dnia 26 października 2011 r., III CZ 57/11, niepubl. oraz postanowienie z dnia 25 maja 2011 r., II CZ 20/11, niepubl. i powołane w nim postanowienia). Skarżąca przyznała, co wynika z akt sprawy o zasiedzenie, w których powoływała się na tę okoliczność, że fakt zawarcia umowy i istnienia dokumentu był jej znany, skoro uczestniczyła w jego sporządzaniu i go podpisała. Ze skargi wynika ponadto, że była jego posiadaczką, zabrała w lipcu 2010 r. podczas przeprowadzki do nowego mieszkania, a jedynie odnalazła podczas porządków przedświątecznych w 2011 r., kiedy zaczęła przeglądać dokumenty. Takie zachowanie świadczy o braku należytej staranności, którą powinna wykazać jako strona. Argument, że skarżąca z uwagi na wiek oraz odległość czasową od zawarcia umowy darowizny do dnia złożenia wniosku o

zasiedzenie nie wiedziała, gdzie ten dokument się znajduje, jest nieprzekonywający.

Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że okoliczności podniesionej przez skarżących nie można zakwalifikować jako takiej, która w prawomocnie zakończonym postępowaniu była „nieujawnialna”, a więc o której strona przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć i nie dysponowała środkami służącymi jej ujawnieniu. I. R. mogła zatem poszukiwać dokumentu i powinna go wykorzystać jako środek dowodowy w postępowaniu o zasiedzenie.

Z tych względów zażalenie jako niezasadne podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.